

Latweeschu Awises.

Nr. 32.

Zettortdeenà 10. Augustà

1861.

Awischu - sinuas.

Kreemufemme. Leelwirts Konstantins Nikolajewitsch pawehlejis Kronstattè stipri brauktà eelà kahdus 75 affis taifihrt bruggi no leetas dseltes (tschuguna), mehginadams woi tahds ne buhschoht labbaks par akminu, kohku jeb zittu bruggi. — Drenburgas gubernementi, Troizkas aprinki usgahjuschi kalnds warra leelu lehgeri, kur papilnam warra warrehs raft. — Jaroslawas aprinki lungi nospreeduschì, ka ne kahdus semneelus, kas strahpi pelnijuschì, ne buhs wairf sohdiht ar pehreencem, (mee-fas strahpi), bet zittadu strahpi teem spreest un doht.

Wahzfemmes Awises stahsta, ka Keisers Napoleons Pruhfchu Kehninu luhdhis nahkt us Schalonau, kur lehgeri stahw leels Sprantschu kerra-spehls un leelu munsterefchanu turrefchoht. Kehninfch effoht sohlijs nahkt un tad arri eet us Pariss, kur pillis istabas us to jaw fataisohht. Arri Sweedru Kehninu Pariss gaidoht. Turprettim atkal stahsta, ka Napoleons sawas wesselibas deht eefchoht masgatees Riffingè, un nahfchoht redseht Pruhfchu leelu munsterefchanu pee Keines uppes.

Braghas leelà pilfatà (kas Gistreikerem peederr), kahds namma puifis tirgù ar schihdauku andeledamees schai eefittis azzis, Winnas wihrs atkal puifi brangi falahwis un abbi nowesti tappuschì polizejã. Nu ta bauma isgahjuse pa pilfatu, schihdi nolahwuschì to puifi! Sastrehjuschi waklara wif-fadi laudis, sekti, wifswairaf ammata puifschì, us-krittuschì schihdeem, dauhsijusches pa eelahm, breh-luschì, fwilpojuschì un lohguš fadausijuschì. Polizeja ne warrejuse tohs tuhdał sawaldihht. Tad demufches tai pilfata dalka kur schihdi mahjo, fadausijuschì lohguš un warras darbus darrijuschì un til tad atlahpusches, kad leels leetus un soldati nah-luschì. Obtra rihã atkal tahda walloda pa pil-fatu: ka islaufetu pilki atradduschì kahda namma jumta wirfù, pilfatu gribboht nodedfinaht! Atkal

nemeers pa eelahm! Kad polizija nu israhdiuse, ka tas puifis dshwš un atkal pee darba un kur tas pilkis gaddijees, tad atkal fahkuschì stahstihht: schih-di effoht kahdu semneeku nosittuschì! Aplamee tiz-zejuschì un fapulzinati kauschu barri gribbejuschi ar warru eelaustees schihdu kohrtelös, arri leelu poh-stu buhtu padarrijuschì, ja polizija un salda-tu pulks ne buhtu wiffur klahht bijis un dumpi-neelus falausis. Ir treschã deenã wehl schã tà gahjis, kamehr pilfatu apmeerinajuschì. Labbu teesu polizija fanchmuse un zeetumã liffuse.

Pruhfchu Kehninfch ne taggad, bet 5. un 6. Oktoberi Napoleonu apmekleschoht Strahsburgas pilfatà pee Keines uppes. Sweedru Kehninfch tag-gad Pariss bijis, ar leelu munsterefchanu un wiffa-di zeenihts tappis, un tad aisgahjis us Londoni.

Unguri Keisera stipru grahmatu dabbujuschì, kas teem flaidri falka, ka ne warroht dabbuht fo tee gribb, bet japadohdahs jauneem walts lik-lumeem un jafuhta arri sawi weetneeki us to leelo walstrahhti Wihne tapat kã tahs zittahs tautas fuhia, kas pee Gistreikeru walts peederr; Unguri tad zaur sawu preefschneeku Deaku liffuschì sarakstihht par at-bildu atkal leelu grahmatu, kurrã gribb israhdiht, ka Unguri tà ne warroht darriht. Arri Slawonias, Kroatias un Illirias landags isteizis, ka ne warroht sawus weetneelus fuhthi us Gistreikeru walts-rahhti, pirms ta leeta ar Ungureem pabeigta, jo fchee effoht allasch turrejusches pee Ungureem! Tã tad tur deemschehl wehl leelaka fajulschana!

Italiã. Keapeles walsti wehl tas pats pohstis ar dumpineekeem un laupitajem, jebfchu Rialdinis daudis weetas tohs jaw irr falausijis un stipri pah-mahzijis. Schur tur allasch atkal no jauna zekahs Prantscha wezzi soldati un draugi. Salka, ka Keh-ninfch Pranzis Mohmã teem effoht fuhthijs kerra eerohtfchus un nauđu. Keapeles pilfatà un zittas weetas Rialdinis lizzis fanemt tahdus, kas

bij fabuntojufchees dumpi zelt un starp teem ir bijufchi ir zitti augfti lungi un preefteri. Tadeht nu Italias waldifchana fuhdsahs un fakka, meers ne buhfschoht pirms Rehniufch Franzis no Rohmas ne ir isdfihts un Rohma nodohtra Wiktora Emanuela rohläs. Ruhds Napoleonu, lai famus saldatus iswadda no Rohmas, tad fchi leeta buhs beigta. Turprettim Napoleons fakka: ka tam effoht Pahwests ar faweem saldateem jafarga.

Seemet-Amerikâ kahwufchees daschâ masâ kauschanahs. 15tä Zuhli fabedrotu walstu Generals ar 15 tuhft. fahawis wehrgu walstu jahtneekus un panehmis Wairwakfas pilfatu. 16tä kahwufchees pee Melwilles masâ kauschanahs un 17tä wehrgu walstu leelais spehks ar 60 tuhft. saldateem effoht dsinnis atpakkat pee Manaffas tohs pirmus pulkus kas nahkufchi fcheem pretti. Gaida leelaku kauschanahs kas nu buhfschoht. Wehrgu walstu karra-kuggis effoht panehmis Galenderu kuggi, kas peelahdehts bijis ar 50 tuhft. plinteem un wilkteem leeleem gabbaleem. Galendereem gan ne patiks. —

21mä Zuhli leela kauschanahs bijufe pee Manaffas. Sabedrotu walstu Generals McDowells ar 22 tuhft. fahzis kantees ar kahdeem 60 tuhft. wehrgu walstu saldateem un winnu Generals Boregahru, ir pats presidents Dahwis effoht bijis kauschanahs. 9 stundas kahwufchees un labbi gahjis, jo panehmufchi teem wehrgu walstu saldateem 3 batterijas. Bet nu Generals Johnstons atfrehjis paligâ ar 25 tuhft. un 3 jaunäs batterijas til maktigi schahwufchas, ka fajufschana godbijufees ihstu walstu karra-pulkos. Jo regimentu leelais rattu-pulks par tuwu peebranzis, pahrbihjees par tahdu schauschanu un fahzis behgt prohjam; tee saldatur pulki, kas pee winneem tuwaki bijufchi ar to isbeedinati, arri fahkufchi behgt un nu fkrehju fchi un behgufchi itt lä trakti, itt par leelu kaunu un pohstu wisseem. Dee zitti karra-pulki tä atstahiti pee stipra eenaidneeka nu arri nehmfufchees behgt, eenaidneeki pakkat, un nu gahjis par dauds grehti. Ja ne buhtu palkawneeks McKooks un Generals Blenkins ar faweem pulkeem eenaidneeku dauds mas usturrejufchi, tad gan wifs karra-spehks buhtu pagallam bijis, jo jahtneeke dsinnufchees us pehdahm pakkat

un dauds nomaitajufchi. Behgti isklichufchi pamefcheem un pamallu mallahm un tikkai pee Wairwakfas warrejufchi tohs usturreht. Eenaidneeki panehmufchi to batteriju jaunu mohdes wilktu leelgabbalu un dauds zittus leelus-gabbalus un leelu pulku zittu karra-eerohtfchu un leetu. Wehl naw itt flaidras sinnas, bet stahsta, ka kahds tuhfschoht ihstu walstu saldatur un wirfneeku effoht nokauti un fanemti, bet arri papilnam wehrgu walstu saldatur maitati. Arri raksta, ka 3 reises leelaks wehrgu walstu karra-spehks, kahdi 90 tuhft. saldatur effoht bijufchi kauschanahs. Sakantee falaffahs Wiladelwias pilfatâ, ko apfarga ar leelu spehku, lai eenaidneeki fcho galwas pilfatu ne panemm. Presidents Linkolns fa-aizina wiffas walsts spehku eenaidneekem no jauna dohtees wirfâ.

Turku jaunais Keisers leelaks buht prahtigis un stiprs waldineeks, jo fahl ar to, pascha nammu ismehfloht no netaisnibas un aplamas naudas tehreschanas. Winfch aisleeds feewu leelam pulkam aplamu stahiti un nehahrtigu dsihwi un atkaisch leelu pulku sullainu un tahdu, kas tik welti maifi ehd. Arri pats dauds miljonu naudas masaf griboht nemt preekfch fama namma wajadstahm, nekâ brahlis nehmis. Lai Deews tam palihds ir zittäs leetäs un weetäs aplamu Turku buhfschanu isdeldeht.

Dahni taggad rahda lehnaku prahtu prett Disteini, jo laiks flahst, ka Wahzsemme darra lä fohlijufe un ka nahk ar karra-spehku Dahnus pahrmahzihst par to ka Slefwig-Disteinu par dauds apgruhitina. Arri zitti waldineeki, wifswairaf Napoleons, Dahneem teikufchi, lai ar labbu fcho leetu iswadda. Taggad klaufa gon, bet ilgi gan ne buhs, tad buhs atfal tas pats, kas bijis! —

Brohdesmuifchâ (Subbates draudse) tai 22trä Maiji, pehz pafsedenas, isfprukke no kahda masa kohka ehrbegifcha jumbâ ugguns, tur waggore ar feewu un behrneem un diwi puifchi dsihwoja. Sullainis un weens kalps dahrsâ fafauze laudis, kas isneffe ittin wiffu, kas tur eelfchâ bij. Zitti puhlejahs ar uhdens neshanu un apleefchanu. Salmu jumbis par masu brishtinu nofwille un fakkritte, bet nu laudis uskafpe, nogruhde tohs deggofchus kohkus, lehja ar uhdeni, un tä laimigi isdewahs apdfest. Tas ehrbegihts bij tikkai kahdus

pahri desmits fohkus no lunga ruhmes, kas arri no kohkeem buhweta; wehjsch pubte taifni wirfū, un ta pateesi buhtu nodeggust, ja ne buhtu tahs leelas leepas, kas tur rinki ap to ehrbegiti stahditas, to wehju aisturrejuschas. — E warram mahzitees, kahds labbums nahk no tam, kad kohli pee mahjahm tohp stahditi, un zil flikti tas irraid, kad ehlas til tuwu weena pee ohtras stahw.

B. G. I.

Amures femme.

(Stattées Av. v. Nr. 16.)

No ta laika dsirdeja lohti mas no Amures femmes. No Arguna uppes lihds Dseijas uppei bij wifs ispohtsichts; tiklai Tunguschu sweineeki un jehgeri staigaja schurp un turpu. Kineseru un Kreewu behzklus winni labpracht peenehme. Wid-dus Amures semmē dsihwoja eeksch Mandschuru un Dauru fahdscheem baggati Kineseri, kas woi nu paschi turpu bij gabjusch dsihwoht, jeb no Kineseru waldischanas bij aisdshiti par strahpi. Appalksch-Amures semmē dsihwoja tiklai jehgeri un sweineeki, bet kam ne bij pastahwigas mahjas. Taggad apmekleja Amures semmi Kreewufemmes reisneeki, bet lohti retti. Ir diwi Sprantschu missionari de la Brunjehre un Wenault, bij scheitan atnahkusch, bet pagani winnus nositte 1846tā gaddā. Ka wehl agraki missionari staigajusch un mahzjusch, mums sinas dohtas schi gadda Awises Nr. 27. 1847tā gaddā tappe Nikolaus Murawjew's General-Gubernaters eeksch Nihta-Sibirias. Schis wihrs Amures semmes labbumu atshidams puhlejahs zil til waredams to preeksch Kreewem atkal dabbuht, un winna puhlinsch ne bij par welti. Winsch pawehleja kapteinam Newelskojam Tataru juhvas lih-kumu pahrluhkoht, kas wehl ne bij pasibstams. Newelskoi's ustaisija 1849tā gaddā „Petrowskojes Simowjes“ mahju, tur pa seemu pahrmist. Nahk-schā gaddā winsch pahmekleja atkal Amures uppi un ustaisija „Nikolajewska stanzju.“ Wehl schis wihrs ustaisija „Aleksandera un Maries stanzias.“ Tai paschā laika arri tappe Keisera ohsta atrasta un pee schis ohstas „Konstantina stanzia“ ustai-fita. Pehdigi tappe ustaisihts us Sakalines fallu „Ilgina stanzia“ un Aniwes juhvas lih-kumā „Mu-

rawjewa stanzia;“ bet kad 1855tā gaddā fahze Kreewi ar Turkeem karroht, tad Petrowskojes Si-mowjes mahja un „Ilginas un Murawjewa stanzijas“ tappe nopohstitas. Eā nu bij Kreewi pee Amures uppes sewi apstiprinajusches. — Murawjew's ap-nehmahs Amures semmi ismekleht. Winsch likke laiwas un plohstus taifst, ir weenu dampfluggi. Winsch peeprassija pee Kineseru waldischanas, lai winnam wehloht Amures uppi apbraukt un pahrluhkoht, bet kad atbilde til ahtri ne atnahze, fahze Murawjew's fawu darbu 15tā Maiji 1854tā gaddā bez wehleschanas ar 50 laiwahm, dauds plohsteem un 1 tuhst. saldteem. 15tā Juhni winni aish-nahze pee „Maries stanzju“ un no turrenes winni greeschs par Oloklas juhru us Irkuzku. Nahk-schā gaddā fanahze wissi Kreewu walsts ustraugi no Kamischatkas, arri wissi karra-kuggi, kas Oloklas juhra stahweja, eeksch Nikolajewski, un nu fahze atkal no jauna Amures uppi, un schē un tē arri to semmi pahrraudsht. Us Nikolajewski tappe 3 tuh. saldati, 5 simts kolonisti, tahdi zilweki, kas ap-mettahs dsihwoht, gohwis, sirgi, semmes kohp-schanas eerohtschi un leelee-gabbali nowesti. Nikola-jewski nu fahze leelaku taifst, semmi kohpt un eer-iketees. Schai pilfatai bij 1854tā gaddā tiklai 10 nammi, bet nahk-schā gaddā jaw bija 150, un no scheem bija 120 dsimts nammi. Pilfats tappe ar batterejahm apstiprinahs, us kurreahm jaw 50 leelee-gabbali bija. „Maries stanzia“ tappe drihs par apzeetinatū weetu (krepofstu), un weetu weetahm tappe Kasaku fahdschi ustaisiti.

No ta laika nahze arweenu wairak zilweku us turren dsihwoht. 1856tā gaddā atwedde 3 damp-kuggus, kas preeksch Amures uppes Seemel-Ame-rika bij taifsti. Kineseri taggad isturrejahs ittin meerigi un ne kibbeleja wairs nemas Kreewus. 1858tā gaddā Kuā weena norunna turreta un schinni norunnā tappe nospreests, ka Kreewem Amures semme peederroht. Tahs semmes eedall-schanu jaw buhseet schi gadda Awischu basnizas sinas Nr. 14. lassijusch. Eā nu Kreewi scho semmi eedabbuja ar lehnibu, sapraschanu un ap-dohmibu.

Amures semmē un tur wifsaplahrt dsihwo zilweki no daschadahm tautahm. Eā leelaka dalka

irr: Gijaki, Tunguschi, Mandschuri, Dauri, Manguntfchi, Goldi, Samagiri, Regidaltfchi un Nekani. Schih's tautas wairak pahrtel no sweijas un jehgereschanas, un rettam til irr pastahwigas mahjas. Mandschuri, Dauri un Nekani irr tee ihstenee kerra-wihri, bet par to wiini arri dabbu lohni. Mandschuri irr stipraki, gudraki un samannigaki wairak eeksch andeles, ne tahs zittas tautas, wiini irr tahm zittahm tautahm par kungeem. Goldi effoht turprettim mihligaki, laipnigaki un taujotees drihsak us wiffu labbu fewi pamahzih, bet effoht taggad ar Kinesereem fajaufsches. —

Amures semme naw nekahdi karru bijufchi un semme irr eedabbuta bes affins isleeschanas, lai nu tas Kung's swehti to karru, kas eeksch nahfscheem laikeem tur ittin mannam's iszelfees; prohti tas garrigs karsch. Lai Winsch walihdi Kristus kerra-wihreem paganu firdis winneht preeksch Deewa walstibas! J. R.

Sawada gudriba.

Krohd'sineeku, kas sliktu prezzi lohti dahrgi pahrdewe, atstahje wiffi weesi. Ka winsch slikt's krohd'seneek's effoht, tappe wiffur ispaudeht's, un ne bij ilgi, tad winna krohgâ ne spehre neweens ne kahju. Taggad winsch weens pats sehdedams gudroja, ka warretu fewim atkal draugus eedabbuht. Winsch peefitte pee krohga durwim schilti, kur wirsû rakstih's: „Scheit warr dabbuht wijs'sliktaku prezzi par wijs'dahrgako maksu,“ un fazzija us krohd'seneeki. schi schilte gan slikti rahda, bet es dohmaju ka labbi buhs. Laudis scho lassidami bij lahrgi redseht zil sliktu gan ka wijs'sliktaka prezze warretu buht, un fahze pamasitinam atkal krohgâ eet; bet prezzi taggad dauds labbaku atrafdami nekâ pirmak, tappe atkal schi namma labbaki draugi. Ir sweeschineek's, kas zittadi nemas ne buhtu krohgâ gahjis, scho lassijis gahje raudsiht un ir sawu artawu tur atstahje. Pehz ne ilga laika krohd'seneeklam bij wairak draugu nekâ papreekschu. — Te warram redseht, ka tee behrni schih's pasaul'es irr gudraki sawâ tautâ, nekâ tee behrni tahs gajmas. (Luhl. 16, 8.) J. R.

Garibalda falla Kaprera.

Kaprera jeb „Kasu falla“ atrohnahs Widdus juh'râ, 16 juhdses no Korsikas fallas un 29 juhdses no Italias rohbescheem (no zeetas semmes) un naw wijs til masa, ka dasch to dohma; jo — Kapreras falla effoht weenu juhds semmes wijsapfahrt leela, ar masu pissatinu, kurrâ lihds 2000 eedfihwotaji eekschâ miht. — Scho Kapreras fallu arri nosauzoh't par „Kasu fallu“ — tadeht, ka tur preeksch fimteem gaddeem dauds kawas mahjojuschas, bet kurru skaitlis taggad dikti ween effoht fashluzzis.

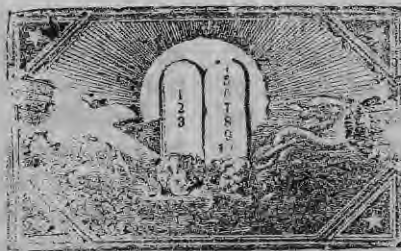
Us scho fallu naw nekahda augliga semme, bet wijswairak flints kalni ar daschadu mahlu, no ka pohdneeki pohdus taisoht. Labbiba tad tikfai tur augoht, kad zittu labbaku semmi tur usweddoht wirsû; bet wihus tur gan brangi isdohdotees; jo tas labbu semmi ne griiboht, bet tikfai siltu fauli un skaidru gaisu. —

Us scho fallinu Kapreru tas leelais Italias tautu saweenotais, general's Garibaldis, kurrea wahrdu muhsu deenas katris Awischu lassitais irr beesi ween Awises dsirdejis minnam, — gan masâ, bet ruhniigâ muischinâ ar sawu fewinu, dehlu Menotti un meitu Tehresi, kas nesenn effoht winna labbam draugam isprezzeta — itt klussi dsihwojoht. Garibaldis, kas gan no semmas zilts zehlees un eesahkumâ matrohsis bijis, arri proht ar semmes darbeem puhletees, un proht ir pats rohku pee arkla tapat, ka pee soh'bena karrâ — drohschi peelikt, un ne kaunahs wijs ir pats us druwas strahdaht un — juh'râ wallarâ ar laiwinu us siwu durshchanu un fehreshchanu isbraukt. — Sche dascham wihram to mahzitees, kas no semmas kahrtas zehlees un par leelu lepnu wihru tappis. G. F. S.

Stahstiusch.

„Woi man buhs juh'su sirgu turreht,“ fazzija peetezzejis Schihda sehns tschigganam, kas patlabban no dikti wahja sirga atjahjis nokahpe. „Newaijag wijs; mans sirgs nekur ne skrees, jo tas naw traks.“ — „Es dohmaju winsch jaturr, lai tas nepakriht,“ atbildeja mannigs sehns tschigganam un aisflehje projham. G. F. S.

W r i h w d r i s s e h t .

No Widsemmes.

Dauds teel stahstihst un rakstihst no sweschahm un tahtahm semmehm, bet retti retti ween no muhsu mihtas Widsemmes un tehwu-semmes. Teesa gan, ko kahds gohdigs zilweks us mannis kahdu reis fazzija: „Wo til dauds stahsta par sweschahm semmehm, woi tad pee mums pascheem nekas naw redsams un dsirdams, woi te neta ne noteek, par ko warretu rakstihst un stahstihst?“ Man tadeht irr prahta nahzis kahdus wahrduus usrakstihst un stahstihst no muhsu tehwu-semmes mihtahm basnizahm, skohlahm un kapsehtahm, ko pats esmu apmellejis un redsejis un ka tahs irr apkohptas un wehl teel kohptas. Schahs weetas man irr tahs mihtakahs, ko es pa jeku eedams apmelleju un apskattu. Tas jaw arr illatram kristigam zilwekam irr jadarra. Basniza manni masu behrninu kristija, pehz eefwehtija pee fw. Deewa galda, tur dsirdu il swehtideenas to faldu Gwangeliumu; skohlà manni mahzija dauds labbas sinnaschanas, un kapsehta mannu meesu weenreis paglabbas. — Widsemme tahs pilfatu basnizas ko pasihstu irr Zehsu un Walmeeras.

1) Zehsu basniza, wezzu wezza mahte ar sawu augstu un flauku tohrni stahw pascha pilfata widdu, itt ka gribbetu fazzijt: behrni, klausait us mannu balfi; tad jums labbi klahsees! Wezza basniza irr ar welwi pahrnemta, kas no leeleem afminia stabbeem teel turreta. Gelfcha un ahrs irr labbi apkohpta. Tohrni preeksch kahdeem gaddeem wezs aiesgahjis Sahruma tehws usbuweja gluschi jaunu un smukku. Ehrgeles naw til labbas ka Walmeera, jehschu ne preeksch ilga laika jaunas ustaisija. — Draudses skohla irr no muhra buhweta, bet gauschi masa mahja preeksch til leelas draudses, un eespeesta stary tihromeem ta, ka skohlmeisters ne sinn kur greestees. — Kapsehta ne esmu bijis un tahs ne pasihstu.

2) Walmeeras basniza tahda patte no wezzeem laikeem buhweta, gauschi smukku un glihti apkohpta, stahw pilfsata mallà us Gaujas kraftu, itt ka gribbetu fazzijt: Behrni, ne atstahjeet manni weenu, nahjeet un klausait ko jums fazzischu un mahzischu! Altaris irr puschkohts ar smukku jauku bildi; ehrgeles irr leelas un gauschi labbas.

Draudses skohla irr leela muhra mahja un glihti apkohpta, bet preeksch til leelas draudses, un kurras preekschneeki ta ruhpigi par skohlahm gahda, wehl par masu.

Kapsehta — es ne runnaju pahr to Wahzeeschu, tee to jaw proht — irr brihnum labbi apkohpta, ta ka dahrs no kurra ne gribbahs til ahtri wis isheet; Walmeeras tehwi, mahtes un behrnini tur warr faldi duffeht, ja irr nomirruschi eeksch ta Runga. Lihku lambaris irr leels ar augstu no keegeleem usbuhwetu tohrni, tohrni leels swannamais pulkstens. Ustraugs turpat dsihwo, kuresch parahda, kur kappus israkt un ka kapsehta teel glihti apkohpta.

Walmeeras draudse irr arri mahzibas-behrnu un pagasta skohlas gauschi labbi cetaitas. — Draudse lai par to pateiz no wiffas firds sawam wezzam gannam, zeenigam bislapa un superdentes tehwan Dr. Walteram un arr saweem preekschneekem un prahtigeem draudses pehrmindereem. Tas Rungs winnus lai wiffus par to swehti ar sawahm bagatahm dohwanahm. To winsch arr darrihs; jo tas jaw wiffem irr par swehtibu, tad irr basnizas un skohlas ta apkohptas.

3) Us semmehm Widsemme tahs wiffsmuffakas basnizas irr Allukne un Wezz-Peebalga, tahs irr ta ka waldineezes pahr wiffahm zittahm muhsu tehwa-semme. Alluknes basniza irr no kaltu granitu almineem — us kalmia prett trakteeri — muhreta, no paschas gruntes lihds tohrna spizzes gallam; ne ar kalkeem bet ar fwinnu tee afmini

irr falikfi un falaisfi un tur stalti stahw itt kà gribbetu fazzicht: „Krohgs, tu mannis ne uswarrefi.“ No semmes lihds tohrna spizzei pa eefchpuffi irr septinas sipras un glihti nopehrwetes treppes, fur drohschi bes wiffahm bailehm ir masi behrnini warr uslahpt. Paschà tohrna spizzei ir diwi itt leeli swannami pulstieni. Basniza patte irr leela un gauschi jauka pa eefchpuffi isgresnota, bet ehrgeles preeksch tahda branga Deewa namma irr gauschi masas un neezigas. Tapat ehrgefu kohris irr gauschi mas. — **Draudsjes skohla** irr usbuhweta no kohla gluschi jauna. — **Kapfehtha** irr us leela augsta kalna pee efera, bet kappi naw wis glihti apkohpti.

Grubti gan Alluffnes wezztehweem buhs bijis, tahdu staltu Deewa nammu usbuhweht, bet kas par to? Tas nu pastahwehs us behrnu behrneem. Rungs, usturri tawu nammu!

4) **Wezz-Beebalgas***) staltais Deewa nams irr gauschi smuffi isgresnohts no eefchpuffes un ahrpuffes. Ehrgeles tur leelas un brihnumi labbi buhwetas. Altaris un kanzele irr jauki isgreesti un apfeltiti un ar bildehm puschloti. Tohrnis irr 27 affis augsts ar apfeltitu bumbu un krustu, kas faule kà ugguns spihd. Ap basnizu gan naw ne kahdas sehthas bet dselsu lehdes apwilltas, jauki kohki wiffapfahrt apstahditi, zekki ap basnizu gliht nobruggeti, falki nopehrweti benki stahw wissapfahrt, fur laudis warr apsehstes un gaidiht, kamehr Deewa kalposchana eefahlahs. Stahw schi basniza lihdsenà un flaisja weeta ne tahlu no wezzas fagruihschas pils, itt kà gribbetu fazzicht: „Zuhs klauftaji, darrait lihdsenus fawus firds zekus.“

Draudsjes skohla irr wezza un masa kohla mahjina, bet schi ilgi wairs tur ne stahwehs; jauna muhra mahja jaw labbi no semmes irr pazehlfuses un scho ruddent nahts appafsch jumta. Irr 25 affis gerra mahja ar diwi tahschahm. Tur buhs ruhme jaunus stahdians audsinahnt un kohpt.

Kapfehtha ne tahlu no basnizas us palanu irr jauka, gan ne ar muhra sehtu apfahrt, bet ar walli no semmehm apmesta un wissapfahrt ar kohleem apstahdita. Lihku lambaris irr smuks no kohla usbuhwehts un leels, jo lihku-runnas schè turra un ne pee kappi; pee kappi tikween semmi usmett, luhgschanu turra un dseeb. Bet kappi naw wis

dauds kohpami un ar welleneem aplikti. **Sliftha** mahlu semme schiuni kapfehthà, tà ka seemas laifà wis par deenu ne warr kappu israkt.

Beebaldseni, pateizat sawam pehrminderu leelkungam, pehrmindereem un teefas wihreem, kas par jums tà gabda. Lai Deews jums palihds!

5) **Wezz-Gulbenes** jaunais un flaisstais Deewa nams ar peederr pee teem labbateem un leelkeem. Eefchpuffe un ahrpuffe irr glihti isrohtata, smuks altaris un ehrgeles leelas, gluschi tahdas paschas kà Wezz-Beebalgà, no ta pascha meistera Martina lunga buhwetas. Tohrnis garfch un smuks, un tohrni stundu pulstiens. — **Draudsjes skohla** un **kapfehthà** ne esmu bijis un ne sinnu no tahm nefa stahstiht.

6) **Naunà** irr wezzu wezza basniza eelesja usbuhweta, un preeksch pahri gaddeem ar brihnum smuklu altara bildi un jaunahm brangahm ehrgelehm puschlota. Ap basnizu irr smukka klawu un wiktolu kohki stahditi un smukka 4 pehdu augsta muhru sehta wissapfahrt. Wezzas pils fagruihschi muhri stahw augstà kalnà basnizai pretii, itt kà gribbetu us basnizu fazzicht: Pasfaule pa-eet un winnas kahriba, bet Tu Rungs un Taws nams pastahwehs muhschigi! — Pils kerra laifos isphstita, basniza pastahwejust. —

Draudsjes skohla irr turpat pee basnizas no muhra ar diwi tahschahm, gauschi smukka usbuhweta, bet preeksch tik leelas draudsjes ka wehl par masu. Waijadseja tuhlin buhweht leelaku; skohlas mahju nekad deesgan leelu ne warr usbuhweht.

Kapfehtha no basnizas irr wairak kà 2 werstes tahlu, sehta tai no afmineem ar fuhnahm sakrauta, weetahm ta jaw isbruffusi; kapfehthà irr brihnum daudj leelas preedes, no tahlenes isflattahs kà meschs; kappi schè labbi teel apkohpti un ar pufkehm apstahditi, krusti gondrihs wiffi irr apraktiti ar bihbeles woi ar kahdahm dseesmu pefschahm; us doscha kappi ar irr afmini woi dselsu apfeltiti krusti. Waischkalna leelkungam tur irr brihnum smukka kappi-weeta, wissapfahrt ar dselsu sehtu apstahditi un us kappeem irr woi dahrgi afmini woi krusti.

7) **Dsehrbenè** un **Drustos** irr jaunus smukkas masas basnizas ar appateem tohrneem; no eefchun ahrpuffes labbi apkohptas, abbàs basnizas irr labbas ehrgeles un apstahditas ar smukkeem kohleem un zitteem pufku kohleem un truhmeem. —

*) Ruffi: „Wezz-Beebalgas basnizas eefwehtschanu 22trà Jubli 1845.“ Dabbujama Rihgà pee Dekera.

Draudfēs ffohlas tur abbās draudfēs no muhra buhmetas irr glihti aplohptas. — **Kapfchtas** abbas tāpatt labbas.

(Turplifam beigums.)

Selta atflehga.

Kahdu reis wegz ffohlineifters faweem ffohlas behrneem fazzija: Behrni, es ffinnu tahdu selta atflehgu, fo ir juhs warrat dabbuht, ja tiklai to gribbat; ar to juhs labbas un derrigas leetas til labbi no faweem wezzakeem, kà arri no zitteem labbeem zilwekeem, dabbutu. — **Al**, tahdu mehš no jums luhgtu; fakkait, kas ta tad tahda irr un fur to warram dabbuht? — praffija tee behrni ar lah-rigu prahtu. Juhs jaw taggad pafchi tahš atflehgas wahrdu išteizajt, „luhgtu“ un ta naw zittur kà pee jums pafcheem atrohdamā. Kad juhs, behrni, fo luhgfeet, kas jums labš un derrigs, tad dascha labba firdš un rohka atdarrifees to arri dah-winaht, jeb ar labbu padohmu jums palihdfeht. Gahdajeet behrni, ka ir jums tahda selta atflehga nekad ne truhktu, tad jums wišš buhtu, kas wai-jaga. „Luhdfeet, tad taps jums dohtš.“ **Matt. Ow. 7, 7.**

To wahrdu eespeeschat faweem behrneem firdi, mihti wezzaki, pee katras leetas fo behrns gribb, fakkait: luhds, tad, ja tas tew buhs labš un derrigs, to dabbuši, bet ja tas tew ne derrehs, tad ne dabbuši. — **Tad**, kas labš un derr, to dohdat, bet kas behrnam ne derr, to ne dohdat, kaut arri tas jo brehtu. — **Tāpatt** irr mehš leeli un wezzi behrni no mihta debbes Tehwa daschas leetas luhdsam, kas mums buhtu par fflahdi, ja tahdas dab-butum; bet lai luhdsam til pehz Wiina prahta, dšihdamees pehz Deewa walstibas un winnas taiš-nibas, tad mums wiššas waijadšigas leetas taps peemeštas. **M. B.**

Qaupitais, fo jo warrenais us-wahrejis.

Kahdā pilfatā dšihwoja gaspascha ar fawahm diwi kalponehm leelā nammā, kas tauni celā tas weenigais bij. **Gan** tahtu buhdama no zitteem zilwekeem, winna tomehr bes bailes bij, -jo wiššu labbi aplohpe un peeraudšija un tad tizzeja us Deewa patwehrumu un paligu. Katrā waklarā preekšch tam, ka gribbeja apgultees, winna gahje par wiššu

nammu, raudšidama, woi lohgi“ un durwis labbi aišdarritas, un tad dewahš fawā gukāmā-kambari, kas labbi tahli bij no kalponu gukāmās-weetas. **Bet** weenā nakti, kad atkal to nammu pahřtaigajufi, fawā ištabā eenahje, winna redseja wihru, kas appakšch winnas gultas gulleja. **Ko** nu darriht? Kalpones bij par tahtu, ka winnas atfaukt, arr gan warreja fapraft, ka ir wiššas trihs to wihru ne buhtu winnejufchas. **Ta** gaspascha ahtri ap-dohmadamees, tā gribbeja darriht, ka nemas to wihru ne buhtu ceraudšijufi. **Uisflehdse** kà ikreis ištabas durwis, nakts drehbes apwille, nehme fawu bibbeli, apsehdašs un laššija. **Jēwehleja** to 91 Dahwida dseesimu, kas firdi itil lohti eepreezina zaur to fwehtu ffinnu, ka tas Wiššuaugštakais irr muhsu patwehrumš un štipra pilš deen' un nakti, un laššija ar gaišchu balši. **Kad** bija beigufi, mettahš zellōš, tāpatt ar gaišchu balši un ilgi luhgdama un fewi un fawas kalpones Deewa fargafchanai nowehledama. **Tad** zehlahš, apdsehke fwezzi, kahpe gultā, bet ne gulleja. **Pehz** ne žif minutehm winna mannija, ka tas wihřš pee gultas stahweja, winnu ušrunnadams un luhgdams, lai til nemas ne bištahš. „**Es** gan ešmu nahziš, fazzija, juhs aplaupiht; bet tohs wahrduš dšir-dejiš, fo laššijat un to Deewa luhgafchanu, kurrā fawu firdi preekšch Deewa ištattijat, nekahda warra wirš semmes manni ne ušwarrehs, jums kahdu faunu padarriht, jeb kaut ko juhsu nammā aištift. **Luhdsu** juhs, apmeerinajatees un ne ešfat man pretti. **Taggad** faweem beedreem, kas tuwumā, šiimi dohšchu, tad mehš aišeesim prohjam un juhs warrefeet meerā gulleht; jo es jums dohmu fawu wahrdu, ka nedš jums nedš juhsu kalponehm kahda waina notiks.“ — **Tad** wišsch gahje pee lohga, fluffištinaš fwilpeja, atgreesahš us to gaspafchu, kas lihds tam itt fluffu bij turrejušees un fazzija: „**Nu** es eemu; juhsu luhgafchana irr pafklaufita un nekahda nelaimē jums ne notiks. **Bet** to weenu lectu juhs luhdsu, dohdeet man to jauku grahmatu, kahdā juhs papreekšch laššijat. **Ne** muhscham wehl tahduš wahrduš ne ešmu dširdejiš un labpraht tohs atkal gribbetu laššiht.“ — **Ar** fcheem wahrdeem wišsch atfahje to ištabu un drihš wišš bij fluffš. **Beidsoht** arri ta gaspascha eemigge un no rihta zehlušees, winna fawā nammā wiššu atradde ne-aištiftu. **No** firdš pateize tam

Kungam, las wiinnu tã schelligi appafschi saweem spahrneem glahbis, ka wiinnai ne waijadseja bihtees no naktis beedeschanas. —

Daschi gaddi bij pagahjuschi, kad schi gaspascha bij kahdã pilfatã, fur deewabihjigi kaudis fanahje farunnatees par Deewa un debbes-walstibas leetahm. Kad nu schã un tã runnaja, arri weens wihrs, las bihbeles pahrdewe, arri zihthas runnajt, un to, fo taggad dsirdejam, itt tãpatt stahstija, kã schẽ rakstihst, tã, ka tai gaspaschai par leeku leels brihnumis nahje, to dsirdeht. Bet wiinnai ne bij ilgi fo brihnotees, jo winsch beidse ar scheem wahrdeem: „Es esmu tas wihrs; bet paldeews schelligam Deewam! ar manni taggad zittadi.“ Tad nu arri ta gaspascha zehlahs no sawa krehsla un fazzija: „Wiss, fo schis kungs taggad stahstijis, irr skaidra taisniba. Es esmu ta gaspascha, furras luhgfschanu Deews tik brihnischjigi paklausijis!“ — 8.

Sluddinaschanas.

Kuldigas femmes-lohpeju beedriba, gribbedama gohda-algu doht teem labbasajem kohku-lohpejem, ussajina wissus mahju-saimneelus no kuldigas aprinka, las tillai labbus kohkus audsinajuschi, — woi schee dahra augeem, woi dsihweem schobgeem (schtabm), woi leetas kohkeem buhtu derrigi, — lai wiinni peebildahs woi pee saweem draudses mahztajeem, woi pee kahda wiinnu draudse dsihwojoscha schibs beedribas lohzeffa, las tad tohs labbasohs kohku-lohpejus schai beedribai usdohs us **gohda-algas dabbuschannu.** 1

Leelas un widdejas **wisslabbas priphas silkes**, 14 rub. par leqsdu muzzu un 7 rub. par pufsmuzzu, (14 muzzu us 1 lastu rehkinabts), pahrdohd **Rihgã, Albert Drescher**, Zelgawas preefchpilfatã sawã bohie pee pascha Dangawas tilta pa labbu rohku, fur **Mohris usmahlehts.** 1

Zaur maschines spehku tohy pee man willatna dsija webrpta, wadmalla welta un degadeereta, arridsan wissadas drachnas un dsijas pehrwetas. **Bauskã, Mufschewitsa nammã Nr. 114.** 1

Elias Tann.

Tat nakti no 12tu us 13to Jubli 1861 irr **Leelas Gseres** saimneekem diwi sirgi no gannibahm sagti prehti:

S i n n a.

Mihlats U... Jubsu luhgfschana irr isdarrita. Maksa 7 rubl. Rosuhstischi pee Minus lunga. S—3.

Lihds Stam Augustam Mihgã amahlusch 1182 luggi. isgahjuschi 977.

B r i h m b r i e k e h t.

No jubrmallas-gubernements aughtas waldfschanas pusses: Collegienrath G. Blaeser, Gensor. Zelgawã, tai 7tã Augustã 1861. No. 137.

1) weens tumfschi duls sirgs 11—12 gaddus weze, widdischka augumu un 50 rub. fudr. wehrts, tam saimneekam **Meschubulaischu jaun Mathis Tsharretschinskij;**

2) weens tumfschi duls sirgs 5—6 gaddus weze, pilnigu augumu un 50 rubl. fudr. wehrts, tam saimneekam **Meschubulaischu Janne Leekne.**

Tam, las warretu teem saimneekem jeb **Leelas Gseres** pagasta teesai peerabdiht, fur tee sirgi dabbujami, tohy par katru sirgu 10 rubl. fudr. pateizibas naudas fohlihts. 1

Leelas Gseres pagasta teesa, tai 15tã Jubli 1861.

† † † Mathis Neumann, peesehdetajs. (Nr. 556.) — N. J. Witte, teefas fkrhweris.

G. Grawenhorsta bohtẽ.

Dohbelẽ, Franzowa nammã pee tirgus,

par Zelgawas wisslehtaku tirgu irr dabbujama: wissadu pabirikku preze preefch apgehriba; wissada sibta preze no selta, fudraba, metalla zc.; kappeja, tehja, zulfurs un wissadas wirzes; wihus, rums zc., brandwihus; arri dselse un wissadas abdas un abdu leetas. Upfohlamees zeen. pirzejus wisslabbahi apgahdaht. 2

Schiddu swehtku labbad Sabilles pilfatina (Kursemmẽ), tas **Behtmannu tirgus**, las buhtu jaturr 24tã Augustã deenã 1861, — schinni gaddã taps turrehts **21mã Augustã deenã.** 2

J. M. Stein,

Sabilles pilfatina preefchneeks.

Wisseem teem, las preefch saweem flimmeem mahjas lohpeem paligu pee mannis melle, furru isahrsteschana ne irr waijadstiga us ahtru rohku, un las daschahrt no tablenes sawus flimmus lohpus pee mannis neddelas deenas tadeht wolti atwedd, ka ne esmu mahjas, — es darru sinnamu, las es illatrã festdeenã (pufschwẽhtã) pehz pufsdeneas lihds swehtdeenas rihtam pulksten desmitteem esmu mahjas un schinni laikã nefur ne isbrauzu. 2

Bistres Jannamuischã.

Günther,

jaunafais Gubernements lohpu daltere.

Tat 31mã Jubli f. g. irr weens eejuhgts bruhns sirgs ar baltu bleffi peere 7 gaddus weze, wehrts 40 rub. no **Salkasmuischas** leelajam **Zuku** mahjahm, tappis usagts, pufstundas laikã, pee **Salkasmuischas mello kroggu.** Tam gehdigam usrahditajam tohy fohlihts 10 rub. fudr. pateizibas naudas. 3